

Internetová závislost u středoškolských studentů 2022

Tomáš Vaněk

České vysoké učení technické v Praze Masarykův ústav vyšších studií

Anotace

Bakalářská práce s názvem Internetová závislost u středoškolských studentů je koncipována jako teoreticko-empirická. Cílem práce je provést analýzu fenoménu internetové závislosti u středoškolské dospívající mládeže. Teoretická část vychází z rešerše vybrané odborné literatury a současně shrnuje i aktuální poznatky k této problematice. V teoretické části jsou vymezeny nejdůležitější pojmy, mezi které patří látková a nelátková závislost. Dále je zde přiblížena internetová nelátková závislost. Zmíněni jsou její nejčastější příčiny, projevy, dopady a rizika. Důraz je především kladen na sociální sítě a streamovací služby, neboť ty jsou fenoménem u dospívající mládeže. Nastíněna je i léčba internetové závislosti. V teoretické části jsou zmíněni i současné výzkumy internetové závislosti. Empirická část představuje kvantitativně pojatou sondu, která si klade za cíl zmapovat výskyt internetové závislosti u žáků středních škol a identifikovat typy sociálních platform a streamovacích služeb se závislostním potenciálem.

Cíle výzkumného šetření

Cílem výzkumného šetření bylo provést kvantitativně pojatou empirickou sondu, jež si kládla za cíl zmapovat výskyt internetové závislosti u studentů středních škol a identifikovat typy sociálních platform a streamovacích služeb se závislostním potenciálem.

Popis výzkumného nástroje

Autor zvolil standardizovaný samonaváděcí dotazník od doktorky Kimberly Young. Test závislosti na internetu (dále jen „IAT“) Kimberly Youngové je jedním z nejpoužívanějších diagnostických nástrojů pro detekci a míru závislosti na internetu. Respondenti odpovídali především pomocí přiložené legendy, která byla součástí jednotlivých položek v dotazníku. Respondent mohl vybírat z následující škály odpovědí, kdy „0“ reprezentovala odpověď nikdy, 1 = zřídka; 2 = příležitostně; 3 = pravidelně; 4 = často; a 5 = stále.

U tohoto typu dotazníku se jednotlivé body z položek sčítají. Nejmenší počet bodů, který může respondent získat, je 0 bodů. Naopak maximální počet je stanoven na 100 bodů. Jinak řečeno, čím vyššího skóre respondent dosáhne, tím vyšší je míra jeho závislostního chování. Tento typ dotazníku lze považovat za sebe posuzující nástroj. Youngová bodově vymezila výsledné skóre do čtyř následujících skupin dle závažnosti:

- Běžné a bezproblémové užívání internetu 0–30 bodů.
- Užítí internetu s mírnou úrovní závislosti 31–49 bodů.
- Užítí internetu se střední úrovní závislosti 50–79 bodů.
- Nadužívání internetu s vysokou úrovní závislosti 80–100 bodů.

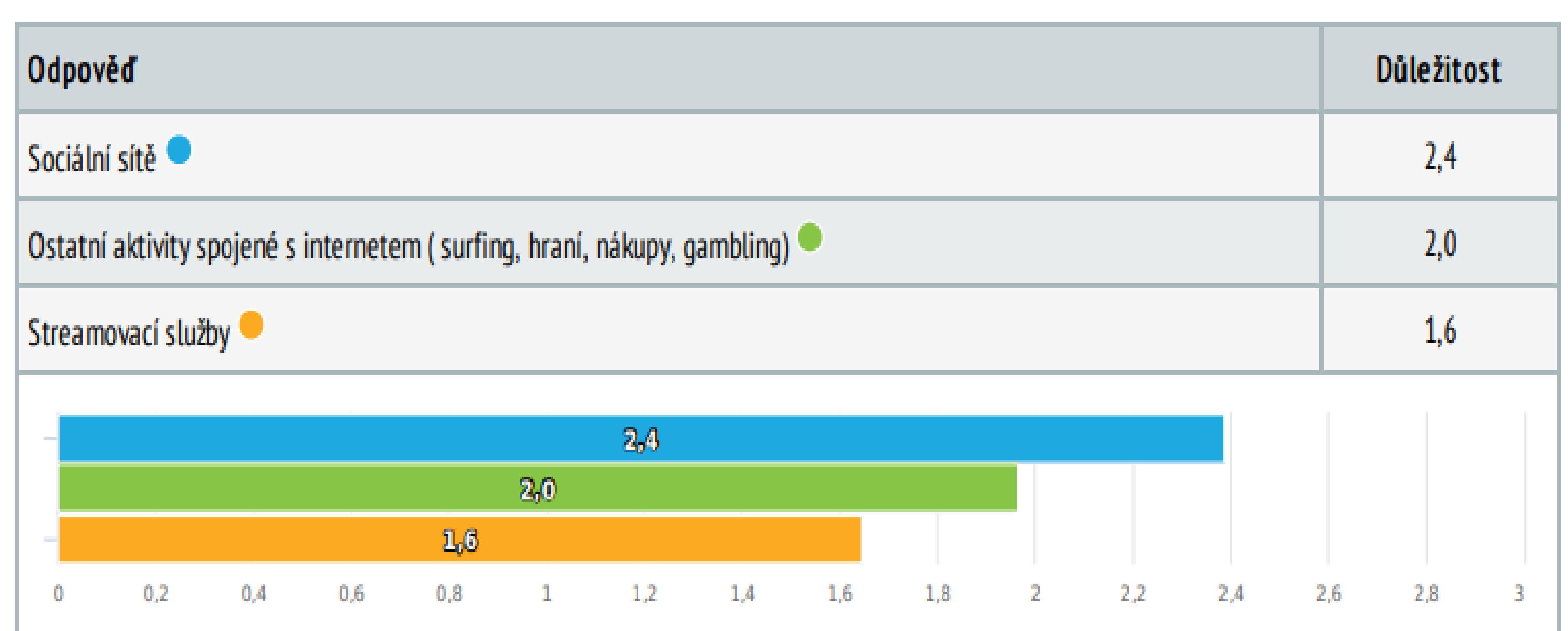
Autor dále rozšířil IAT dotazník o tři doplňující otázky. První doplňující otázka si kládla za úkol zjistit od respondentů informace o tom, jaké sociální sítě využívají a s jakou četností. Druhá obdobná doplňující otázka měla za úkol zjistit, jaké streamovací služby respondenti využívají a s jakou četností. Třetí doplňující otázka zjišťovala, kde respondent tráví nejvíce času.

English summary

The bachelor's thesis entitled Internet addiction among high school students is conceived as a theoretical-empirical one. The aim of the work is to analyze the phenomenon of internet addiction among high school teenagers. The theoretical part is based on a search of selected professional literature and at the same time summarizes current findings on this issue. In the theoretical part, the most important terms are defined, which include substance and non-substance addiction. Furthermore, non-substance internet addiction is described here. Its most common causes, manifestations, impacts and risks are mentioned. The focus is primarily on social networks and streaming services, as they are a phenomenon among teenagers. The treatment of Internet addiction is also outlined. Current research on internet addiction is also mentioned in the theoretical part. The empirical part presents a quantitative probe that aims to map the incidence of internet addiction among secondary school students and identify the types of social platforms and streaming services with addiction potential

Stupeň závažnosti	Pohlaví				CELKOVÝ SOUBOR (N = 175)	
	Muži (N = 91)		Ženy (N = 84)		Absolutní četnost	Relativní četnost
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost		
ŽADNÝ 0 až 30 bodů	45	49,5%	37	44,1%	82	46,9%
MÍRNÝ 31 až 49 bodů	29	31,9%	31	36,9%	60	34,3%
STŘEDNÍ 50 až 79 bodů	17	18,7%	14	16,7%	31	17,7%
TĚŽKÝ 80 až 100 bodů	0	0,0%	2	2,4%	2	1,1%
Σ	91	100,0%	84	100,0%	175	100,0%

Tabulka č. 1: Vyhodnocení dle stupně závažnosti příznaků – Internet Addiction Test (IAT).

Graf 25: Internetové aktivity, seřazené podle důležitosti (využití).

Použitá literatura

1. KALINA, Kamil. Základy klinické adiktologie. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. 388 s. ISBN 9788024714110.
2. NEŠPOR, Karel. Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby. 5., rozšířené vydání. Praha: Portál, 2018. ISBN 978-80-262-1357-4.
3. KALINA, Kamil. Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 8086734056.
4. VACEK, Jaroslav a Petra VONDRÁČKOVÁ, 2014. Behaviorální závislosti: klasifikace, fenomenologie, prevalence a terapie: Česká a slovenská psychiatrie. s. 144-150. ISSN 1212-0383.
5. YOUNG, Kimberly S. Internet Addiction. American Behavioral Scientist [online]. 2004, 48(4), 402-415, ISSN 0002-7642. Dostupné z: doi:10.1177/0002764204270278

Vedoucí práce: PhDr. Eva Šírová, Ph.D.

Pracoviště: Oddělení pedagogických a psychologických studií